

Артеменко А.О.,
курсант 5 курсу,
I групи, Інституту підготовки юридичних
кадрів для Служби безпеки України
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЩО ВЧИНИЛА КОРУПЦІЙНИЙ ЗЛОЧИН

Ключові слова: корупція, особа корупціонера, кримінологічна характеристика.

Key words: corruption, the personality of corruptionist, criminological characteristics

Анотація: У статті досліджено особу корупціонера, визначено його особливості на основі загальновідомих в цій науці критеріїв, ознак та якостей особистості. Подано загально статистичні відомості щодо корупційної злочинності в Україні.

Abstract: The personality of corruptionist is explored in the article, his specialities are determined on the basis of well-known criteria, features and qualities of personality. General statistical information about corruption in Ukraine is given.

Актуальність обраної теми обумовлена високим рівнем небезпечності корупції, як суспільно-негативного явища, яке завдає шкоду авторитету держави, її структурним підрозділам та громадянам. І хоча в Україні створені антикорупційні органи і діє законодавство у сфері протидії корупції, даний вид злочинності продовжує процвітати в нашій державі. Саме тому є велика необхідність у дослідженні цього явища зсередини та формуванні шляхів його подолання.

Досліджуючи питання корупції, особливу увагу слід звернути на особу злочинця, оскільки даний злочин характеризується його умисною поведінкою.

Проблема особи злочинці вже досить довгий час підлягає дискусії серед науковців. Дослідження даного питання є найбільш популярним в кримінологічній науці. Окремими аспектами дослідження особи злочинця, що вчинила корупційний злочин займалися Валуйська М.Ю., Голіна В.В., Данышин І.М., Джуца О.М., Закалюк А.П., Маслій І.В., Мельник М.І., Михайленко Д.Г., Полішук А.В.

Статистика, оприлюднена прес-службою Верховного суду України, зазначає, що за період з 1 січня 2017 року по 30 вересня 2017 року кількість розглянутих судами кримінальних проваджень (справ) про корупційні злочини та справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією становить – 3751, кількість осіб, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних злочинів становить 788 осіб. [5, с. 3]

Виділяють такі структурні аспекти особи злочинця: соціально-демографічні, морально-психологічні, соціально-рольові та кримінально-правові.

Для цієї категорії осіб злочинців характерним є вчинення корупційних діянь у віці, як правило старше 30 років. Найбільш чисельною є група 40-50 років. [4, с. 6] Корупціонери характеризуються високим освітнім рівнем, наявністю стажу роботи в органах державної влади чи місцевого самоврядування.

Серед морально-психологічних особливостей таких осіб можна виділити наступні: психологічна установка на використання посади виключно з корисливою метою, готовність проігнорувати закон, пожертвувати професійною честю заради вигоди, впевненість у владі грошей, переконаність у можливості та доцільності вирішувати життєві питання незаконним способом. Вказаним особам також притаманні жадібність та заздрість. Велике значення на формування таких характеристик справляє у їх соціальному середовищі, наявність осіб з високим рівнем матеріального достатку, досягнутого за рахунок корупційної діяльності. [4, с. 7]

Варто зазначити, що корупційні злочини вчиняються особами, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом. [6]

Соціально-рольова система характеристик передбачає виконання особою певної соціальної ролі. Для корупційних кримінальних правопорушень характерними є соціально-рольові ситуації, за яких особа займає одне становище, а орієнтується на інше, прагне домогтися іншого рівня життя як для себе, так і членів своєї родини тощо, проте таке прагнення реалізується злочинним шляхом. [1, с. 5]

Особи, які вчиняють службові злочини, належать, як правило, до працівників, які мають безперешкодний доступ до майна або до співробітників, що здійснюють контроль за їх діяльністю. [2, с. 6]

Підсумовуючи викладене, можна дійти висновку, що типовим корупціонером є чоловік у віці від 40 до 50 років з вищою освітою, який є державним службовцем, не має судимості і загалом характеризується позитивно. Проте, для ефективної протидії корупційній злочинності, необхідне більш комплексне дослідження даного питання, з урахуванням усіх складових кримінології з метою створення більш ефективних заходів для боротьби з корупцією.

Список використаної літератури:

1.І. Мезенцева Кримінологічна характеристика особи корупційного злочинця / І. Мезенцева// Науковий часопис Національної академії прокуратури України.-2014.-№3.-с.65-71. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasopysnapu.gr.gov.ua/pdf/3-2015/mezenceva.pdf>

2.І. В. Маслій Корупційна злочинність та її кримінологічна характеристика / Маслій І.В//Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2013. – Вип. 70. – С. 356-364.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v70/53.pdf>

3.Кримінологія. Загальна та Особлива частини: підручник / І.М. Даньшин, В.В. Голіна, М.Ю. Валуйська та ін.; за заг. ред. В.В. Голіни. – 2-ге вид. перероб. 1 доп. – Х.: Право, 2009. – 288 с.

4.Михайленко Д. Кримінологічна характеристика особи корупціонера / Д. Михайленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/664/3.%20Mychailenko%20D.%20Kriminalog%20khaakter.pdf?sequence=1>

5.Стан протидії корупції в Україні за дев'ять місяців 2017 року. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

[http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/12bc5ff41ee07f1bc22581cd004ee3de/\\$FILE/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82.%20%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%209%20%D0%BC%D1%96%20%D1%81.2017.pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/12bc5ff41ee07f1bc22581cd004ee3de/$FILE/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82.%20%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%209%20%D0%BC%D1%96%20%D1%81.2017.pdf)

6.Кримінальний кодекс України : станом на 4 вересня 2017 року. – Х. : Право, 2017. – прим. до ст. 364

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017